

EUROOPAN PARLAMENTTI

ERIKOISPAINOS

*PARLAMENTIN TYÖN SUUNNITTELUSTA
VASTAAVA OSASTO*

HALLITUSTENVÄLISEN KONFERENSSIN 4. lokakuuta 2003

Rooma

**PUHEMIES PAT COXin PUHE
ROOMAN JULISTUS**

05/S-2003

*Parlamentin puheenjohtajiston
pääosasto*

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2003)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2003)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\Rome

PUHE

Puhemies Pat Coxin

puhe EU:n hallitusten ja valtioiden päämiesten ylimääräiselle kokoukselle

hallitustenvälisen konferenssin avausistunnossa

Rooma 4.lokakuuta 2003

Kirjallinen versio

Arvoisa puheenjohtaja

Haluan kiittää Teitä ja kollegoitanne siitä, että olette kutsuneet minut ensimmäistä kertaa osallistumaan hallitustenväliseen konferenssiin, sekä siitä, että olette antaneet parlamentille mahdollisuuden osallistua täysimääräisesti käynnissä olevaan työhön.

Ensiksi haluan onnitella Teitä ja muita puheenjohtajavaltio Italiaa edustavia kollegoitanne siitä, että olette kutsuneet hallitustenvälisen konferenssin koolle näin nopeasti. Olette esittäneet kunnianhimoisen aikataulun siinä toivossa, että tehtävä saatetaan päätökseen vuoden loppuun mennessä. Me Euroopan parlamentissa annamme täyden tukemme tälle tavoitteelle.

Viime viikolla Strasbourgissa äänestimme kolminkertaisella äänten enemmistöllä tämän konferenssin kokoontumisen ja sen työn tukemisen puolesta.

Pyydän saada esittää suoran lainauksen päätöslauselmastamme:

"katsoo, että joitakin rajoituksia ja ristiriitaisuuksia lukuun ottamatta valmistelukunnan työskentelyn tulosta on arvostettava, sillä se merkitsee historiallista askelta kohti nykyistä demokraattisempaa, tehokkaampaa ja avoimempaa Euroopan unionia."

On luonnollista, että jäsenemme eivät pidä luonnoksen yksityiskohtia joka suhteessa tyydyttävänä. Päinvastoin. Olisimme helposti voineet esittää kokonaisen ostoslistan verran vaatimuksia. Asetuimme kuitenkin kypsemmälle ja pragmaattisemmalle kannalle ja vältimme kiusauksen. Katsoimme, että valmistelukunta on tutkinut harkitusti kaikkia vaihtoehtoja, valtuuskunnan jäsenten satoja aloitteita ja monia kansalaisyhteiskunnan aloitteita. Valmistelukunta on päätenyt kohtuulliseen kompromissiin, jonka se on hyväksynyt laajalla yksimielisyydellä.

Pohdimme eniten kahta seuraavaa kysymystä:

Parantaako tämän konferenssin käsiteltävänä oleva perustuslaillisen sopimuksen luonnos nykyistä perussopimusten järjestelmää? Vastaus on yksimielinen: "Kyllä".

Se uudistaa toimielimet ja muuttaa ne tehokkaammiksi, minkä ansiosta ne pystyvät paremmin vastaamaan laajemman Euroopan haasteisiin. Se antaa meille uusia välineitä, joiden avulla voimme kohdata modernin yhteiskunnan uudet mahdollisuudet ja uudet uhkatekijät. Se antaa unionille uuden identiteetin, tavoitteiden selkeyden ja päätöksenteon avoimuuden. Se antaa tähän mennessä parhaan vastauksen kysymykseen: "Kuka tekee mitäkin Euroopassa?"

Toinen pohtimamme kysymys oli seuraava: Onko tämä tulevaisuuden perustuslaki vai taas uusi väliaikaisratkaisu ennen seuraavaa hallitustenvälistä konferenssia? Kukaan ei voi väittää, että mikään nyt hyväksytty sopimus olisi ehdottomasti viimeinen sana, mutta on otettava huomioon, että vanhentuneisuus on ollut sisäänrakennettuna kaikissa aikaisemmissa perussopimuksissa, minkä vuoksi unioni on juuttunut loputtomaan askarteluun perustuslaillisten järjestelyjensä kanssa. Olisi suurenmoinen saavutus päästä eroon loputtomasta institutionaalisesta itsetutkiskelusta. Miksi? Koska sen myötä voisimme vapauttaa ja suunnata energiamme tärkeimmän julkisen tehtävämme täyttämiseen: kansalaistemme arkipäivän olosuhteiden parantamiseen. Valmistelukunnan luonnos antaa meille mahdollisuuden päästä irti tästä kehästä ja antaa unionille suunnan kohti ennakoitavissa olevaa tulevaisuutta.

Tämä on ratkaiseva hetki meidän itsemme, meidän ja Euroopan kansalaisten välisten suhteiden sekä Euroopan ja muun maailman välisten suhteiden kannalta.

Laajojen keskustelujen tuloksena me esitämme teille tämän vetoamuksen: kunnioittakaa valmistelukunnan henkeä ja pitäkää kiinni sen tulosten asiasisällöstä.

*
* *

HVK:n ei luonnollisestikaan pidä väheksyä tekstin parantamisen ja selventämisen mahdollisuuksia. Se, mitä minä vastustan, on sellaisen prosessin käynnistäminen, jolla puheenjohtaja Giscard d'Estaingin ja hänen kollegojensa saavuttamaa yksimielisyyttä alettaisiin purkaa.

Valmistelukunnan työhön osallistuneet Euroopan parlamentin jäsenet ovat joutuneet tekemään kompromisseja, jotka ovat saattaneet tuottaa pettymyksiä ja murskata joidenkin kunnianhimoisimpien institutionalistiemme toiveita. Toivon vastaavasti, että jäsenvaltiot jatkavat tätä työtä samassa kompromissin hengessä, mitä – hallitustanne ja parlamenttianne edustaneet – edustajanne osoittivat puolestanne valmistelukunnassa.

Tämän pöydän ympärillä on luonnollisesti monia tulevia ja myöhemmin liittyviä jäsenvaltioita. Jos jokainen teistä tuo esiin yhden tai kaksi muutettavaa kohtaa, yhteenlaskettuina ne repisivät rikki valmistelukunnan työn ja jättäisivät jäljelle vain sen perusrakenteen.

Paljon on kiinni siitä hengestä, jota te työssänne osoitate. Toivon, että työllänne ja tätä asiaa koskevilla julkisilla lausunnoillanne osoitate kansalaisille, että kaikki toimivat rakentavassa hengessä ja haluavat päästä tulokseen. Yhdenkään tämän vuoropuhelun osapuolen ei pidä tuntea joutuneensa sanelun kohteeksi, tai että jotkin jäsenvaltioiden ryhmät ovat liittoutuneet tätä vastaan. Strategiaan, jonka mukaan elintärkeät kansalliset edut ovat uhattuina, sisältyy kaksi riskiä. Ensimmäinen on se, että päivän päättyessä – tai todennäköisemmin keskellä yötä – me päädyimme valtapoliittiseen tinkimiseen suljettujen ovien takana, mikä on tarkalleen se skenaario, jonka te pyritte välttämään hyväksyessänne valmistelukuntamenettelyn. Toinen riski on se, että jos vaadittavat kompromissit saadaan aikaan panosten korottamisesta huolimatta, se saattaa herättää epärealistisia odotuksia ja lietsoa julkista mielipidettä, mikä tekee sopimuksen allekirjoittamista seuraavan ratifiointiprosessin paljon vaikeammaksi.

Olkamme siis entistä kunnianhimoisempia ja tehkäämme työmme uudella, avoimemmalla tavalla: tulkoon tästä konferenssista parannettu versio valmistelukunnasta, ei toista Nizzan huippukokousta, ja älkäämme missään vaiheessa unohtako seuraavaa vaihetta, kansalaisten asenteiden valmistamista uuden sopimuksen ratifioimiselle 25 jäsenvaltiossamme.

Tämän hallitustenvälisen konferenssin valmistelut ovat olleet aikaisempiin verrattuina erilaisia sekä laadultaan että intensiivisyydeltään. Valmistelukunta kokosi yhteen kokeneita poliitikkoja, jotka edustivat hallituksiamme, kansallisia parlamenttejamme ja Euroopan parlamenttia. He tekivät työtä lakkaamatta 17 kuukauden ajan tämän hankkeen edistämiseksi. He tekivät sen julkisesti. Kansalliset parlamentit ovat osallistuneet Euroopan rakentamiseen enemmän kuin missään aikaisemmassa historiamme vaiheessa.

Jos me nyt aloitamme alusta, jotkut tulevat pitämään valmistelukunnan työtä ilveilynä; kansalliset parlamentaarikot, joiden rooli oli niin ratkaiseva käydyissä keskusteluissa; valistunut kansalaismielipide, joka pääsi kohta kohdalta seuraamaan valmistelukunnan työtä ja pääsi ennennäkemättömällä tavalla seuraamaan korkeatasoisinta keskustelua Euroopan tulevaisuudesta. Miten kansalaismielipide reagoisi, jos me purkaisimme valmistelukunnan työn suljettujen ovien tasolla ja päätyisimme surkeaan pienimpään yhteiseen nimittäjään?

Nyt kun olemme siinä vaiheessa, että Euroopan ääni kuuluu maailmanpolitiikassa paremmin kuin koskaan, kun kumppaniemme odotukset ovat korkeammalla kuin koskaan, miten kumppanuusvaltiomme tulkitsisivat takaiskun tällä foorumilla? Me voimme todistaa itsellemme ja muulle maailmalle, että olemme vakavissamme ja valmiita ottamaan johtoaseman maailmanpolitiikassa.

*
* *

Kuten edellä totesin, me voimme siitä huolimatta varmastikin tehdä tekstiin tietyn määrän sellaisia parannuksia ja selvennyksiä, jotka eivät horjuta valmistelukunnan tekstin sisäistä perustasapainoa. Toivomme, että tietyt selvennykset tukevat ja täydentävät saavutettua edistystä. Sallinette minun esittää kolme esimerkkiä.

Me kannatamme Eurooppa-neuvoston puheenjohtajuuteen tehtäviä muutoksia, puheenjohtajuuden jatkuvuutta sekä sen johtavaa roolia neuvoston työn organisoinnissa 25:n ja sitä useamman jäsenvaltion Euroopan unionissa.

Meidän on kuitenkin vältettävä sekaannusta Eurooppa-neuvoston presidentin ja komission puheenjohtajan roolien välillä. Neuvoston työn uudistaminen ei saa vaarantaa komission valtaoikeuksia eikä sen kollegiaalisuutta. Eurooppa-neuvosto tarvitsee johtokunnan puheenjohtajan, ei uutta valtionpäämiestä.

Neuvoston sisäiset rakenteet ja neuvoston uudet kokoontumismuodot kaipaavat selvennystä. Meidän on käsiteltävä myös neuvoston valmistelevien elinten organisointia. Kaikkeaa tätä ei tarvitse sisällyttää sopimukseen, mutta meillä on oltava valmiit vastaukset väistämättä esille tuleviin kysymyksiin.

*
* *

Mainitsin edellä valmistelukunnan hengen ja työmenetelmät. Nyt haluan esittää joitakin kommentteja HVK:n työmenetelmistä.

Kuten edellä totesin, tätä HVK:ta on valmisteltu paremmin kuin mitään muuta HVK:ta. Puheenjohtajavaltio on varmasti oikeassa halutessaan varmistaa, että ministerit ja valtioiden ja hallitusten päämiehet, jotka ovat vastuussa parlamenteilleen ja kansalaismielipiteelleen, käsittelevät kaikki poliittiset asiat poliittisesti ja poliittisella tasolla.

Euroopan tulevaisuutta koskevaa julkista keskustelua ei pidä keskeyttää. Kansalaisemme ovat voineet seurata edistymistä tähän saakka, ja heillä pitäisi olla oikeus seurata myös tätä elintärkeää keskustelua. Pidän myönteisenä puheenjohtajavaltio Italian päätöstä julkaista kaikki HVK:n asiakirjat välittömästi Internetissä.

Kansallisten parlamenttien harjoittama täydellinen ja jatkuva seuranta on tämän prosessin onnistumisen kannalta välttämätöntä. Olen juuri kirjoittanut virkaveljilleni, kansallisten parlamenttien puhemiehille, ja ehdottanut, että asiasta vastaavat valiokuntamme järjestäisivät yhteisiä kokouksia HVK:n edistymisen seuraamiseksi ja sen toiminnan arvioimiseksi. Jo nyt on sovittu neljästä tai viidestä kokouksesta, jotka pidetään ennen joulukuun puoliväliä. Neuvoston puheenjohtajan osallistuminen näihin kokouksiin on arvokas asia.

Kun olette kutsuneet Euroopan parlamentin edustajat osallistumaan tähän HVK:hon ja kaikkiin ministeritason kokouksiin, se johtuu siitä, että te olette tunnustaneet, että meidän tarkoituksenamme ei ole osallistua jonkinlaisena 26. jäsenvaltiona, vaan poliittisena kumppanina, joka on sitoutunut unionin menestymiseen ja perustuslaillisen sopimuksen aikaansaamiseen. Te tunnustatte, että unionin legitimitetti vaatii kaksikertaista oikeutusta, joista toisen antavat jäsenvaltiot ja toisen jäsenvaltioiden kansalaiset. Viime kädessä parlamentaarinen osallistuminen on ratifiointiprosessin kannalta ratkaisevan tärkeää. Tämä on se henki, jonka Iñigo Mendez de Vigo, Klaus Hänsch ja minä tuomme kokouksiin.

*
* *

Te tiedätte, että kun päätös on tehty ja kun meillä on uusi perussopimus ja Euroopan perustuslaki, minä omasta puolestani lähden kentälle kampanjoimaan mainitun sopimuksen puolesta. Euroopan parlamentti on arvokas liittolainen ratifiointiprosessissa ennen kaikkea siitä syystä, että prosessi on Euroopan parlamentin seuraavien vaalien painopiste. Sitä varten tarvitsemme kuitenkin valmistelukunnan työhön perustuvan hyvän perustuslaillisen sopimuksen, ja meidän on tehtävä työmme avoimella ja myönteisellä tavalla. Ja meidän on pidettävä kiinni aikataulusta.

Meidän tehtävämme mittakaava on mantereen laajuinen. Tämän valtavan panoraaman edessä me emme pysty etenemään kohti yhteistä eurooppalaista tulevaisuuttamme vilkuilemalla jatkuvasti taustapeiliin. Me saavutamme tavoittemme vain, jos säilytämme kompromissin hengen ja onnistumisen halun.

ROOMAN JULISTUS

Perussopimusten tarkistamista käsittelevän hallitustenvälisen konferenssin avaamista varten Roomaan kokoontuneet jäsenvaltioiden, Euroopan unioniin liittyvien valtioiden ja ehdokasvaltioiden valtion- ja hallitusten päämiehet, Euroopan parlamentin puhemies ja Euroopan komission puheenjohtaja

- vakuuttavat uudelleen, että Euroopan yhdentymisen prosessi on maanosamme olennainen tavoite ja tärkein väline pyrittäessä siihen, että unioni toimii tehokkaammin kansainvälisellä näyttämöllä rauhan, demokratian, hyvinvoinnin ja solidaarisuuden vahvistamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa,
- korostavat, että pian tapahtuva laajentuminen on historiallinen tapahtuma, joka rikastaa unionin identiteettiä ja kulttuuria sekä lisää mahdollisuuksia edistää yhteisiä arvoja ja vahvistaa Euroopan roolia ja vaikutusvaltaa maailmassa,
- vahvistavat, että on tärkeää antaa Euroopan unionille perustuslaki, joka perustuu unionin valtioiden, kansojen ja kansalaisten tasa-arvoisuuteen ja jolla varmistetaan, että Eurooppa toimii maailmassa tehokkaasti, johdonmukaisesti ja vaikuttavasti, ja pitävät Eurooppa-valmistelukunnan sopimusehdotusta hyvänä pohjana hallitustenvälisen konferenssin työn aloittamiselle,
- toistavat toivomuksen, että neuvottelut perustuslakia koskevasta sopimuksesta saatetaan päätöksen hyvissä ajoin ennen vuoden 2004 kesäkuussa pidettäviä Euroopan parlamentin vaaleja, jotta Euroopan kansalaiset voivat äänestää niissä unionin tulevan rakenteen täysin tuntien,
- korostavat, että perustuslakia koskevan sopimuksen hyväksyminen merkitsee ratkaisevaa askelta pyrkimyksessä tehdä Euroopasta entistä johdonmukaisempi, avoimempi ja demokraattisempi, tehokkaampi ja kansalaisläheisempi, tavoitteena yleispätevien arvojen edistäminen ennen kaikkea monenvälisen kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön avulla ja varmistaen vahvat ja tasapainoiset transatlanttiset suhteet,
- antavat tämän merkittävän vaiheen kynnyksellä tunnustuksen kaikille niille, jotka toisen maailmansodan päättymisestä alkaen tähän päivään saakka ovat kaukonäköisesti omistaneet tarmonsaa Euroopan yhdentymisen prosessiin: tähän joukkoon kuuluu henkilöitä alkuperäisen yhteisön perustajista aina jäsenvaltioiden poliittisiin johtajiin, jotka ovat jatkaneet ja kehittäneet työtä, ja kansalaisiin sekä erityisesti nuoriin, joiden tehtävänä on määritellä tulevaisuuden Euroopan piirteet ja identiteetti.